

Latvijas Zinātņu akadēmijas

EMĪLIJAS GUDRINIECES VĀRDBALVA 2022

MG.CHEM. ANDRIS JEMINEJS

Mg.chem. **Andrim Jeminejam** piešķirta Latvijas Zinātņu akadēmijas Emīlijas Gudrinieces vārdbalva ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā par darbu "Annelētu piramidīna atvasinājumu sintēze un KMR spektroskopiskā analīze", vadītājas Dr.chem. I. Novosjolova, Dr.chem. Ē. Bizdēna.

Andris Jeminejs 2021. gada vasarā ar izcilību absolvēja Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāti (MLĶF), iegūstot inženierzinātņu maģistra grādu ķīmijas tehnoloģijā. Pašlaik Andris turpina studijas doktorantūrā Orhūsas Universitātē (Aarhus University) Dānijā, kur viņš pielieto iepriekš Latvijā gūtās iemaņas, pētot dezoksiribonukleīnskābju (DNS) un antivielu mijiedarbību jaunu medicīnisku sensoru izstrādē. Sākot ar 2021. gada septembri, Andris arī piedalās starptautiskā jauno zinātnieku attīstības programmā Innovative Training Networks, ko atbalsta Marijas Sklodovskas-Kirī fonds.

Jau kopš vidusskolas Andrim piemita zinātkāre un interese par ķīmiju, ko veicināja Āgenskalna Valsts ģimnāzijas ķīmijas skolotāja Laura Fjodorova, rīkojot ārpusklases brīvprātīgās nodarbības ar padziļinātu ieskatu ķīmijas uzdevumu risināšanā. 10. klasi beidzot, Andris uzsāka sadarbību ar RTU, profesores Ērikas Bizdēnas vadībā izstrādājot skolēnu zinātniski pētniecisko darbu (ZPD) un 2014. gadā iegūstot otro pakāpi valsts ZPD konkursā.

Bakalaura studijas Andris uzsāka RTU MLĶF, un turpināja iesaistīties studentu zinātniskajā darbā Organiskās ķīmijas tehnoloģijas institūtā (OĶTI) profesores Ērikas Bizdēnas un asociētās profesores Irinas Novosjolovas vadībā. Bakalaura darbu viņš aizstāvēja ar izcilību un daļu rezultātu prezentēja starptautiskās konferencēs *Balticum Organicum Syntheticum* (2018. gadā Tallinā) un *International Symposium on Synthesis and Catalysis* (2019. gadā Evorā, Portugālē). Andris Jeminejs 2019. gadā tika iekļauts RTU Zelta fondā, kurā virtuāli apvienoti labākie konkrētā studiju gada absolventi. Andra studiju un zinātnes rezultātus ir atzinīgi novērtējis arī Latvijas Universitātes fonds, piešķirot viņam K. Morberga piemiņas stipendiju.

Maģistratūras laikā Andris turpināja strādāt RTU OĶTI, un kopā ar Māri Turku, Ēriku Bizdēnu un Irinu Novosjlovu veica plašu pētījumu annelētu pirimidīna atvasinājumu rindā, apskatot dažādu purīnu, hinazolīnu un tetrazolohinazolīnu ieguves metodes, kā arī ķīmiskās un spektroskopiskās īpašības. Andra maģistra darbs ir veidots kā triju starptautiskās datu bāzēs indeksētu publikāciju kopa, kas apliecina tā augsto zinātnisko līmeni.

Latvijas Zinātņu akadēmija piešķir jaunajiem zinātniekiem Emīlijas Gudrinieces vārdā nosaukto balvu par labāko darbu ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā. Profesore E. Gudriniece (1920-2004) bija ķيميķe, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķe, RPI (tagad – RTU) izveidojusi Organiskās sintēzes un biotehnoloģijas katedru un vairāk nekā 20 gadus to vadījusi. Profesores E. Gudrinieces zinātniskais darbs saistīts ar diketonu, heterociklisko savienojumu sintēzi un to bioloģiskās aktivitātes pētījumiem, mūža pēdējos gados – ar krustziežu un citu augu eļļu praktiskās izmantošanas iespējām biodīzeļdegvielas ražošanā. Par furacilīna sintēzi un ieviešanu ražošanā E. Gudriniece saņēmusi vairākas prēmijas. Apbalvota ar Paula Valdena medaļu un "Grindex" un LZA balvu par mūža ieguldījumu jauno ķيميķu sagatavošanā un heterociklisko savienojumu ķīmijā.